

Hulp aan land van zijn dromen

Jef Schaap was een van de 26 Bommelerwaarders die gisteren een koninklijke onderscheiding ontving voor zijn verdiensten. Maar wie is Jef Schaap?

door Bas Moerman

Het was een goed bewaard geheim. Tot gisterochtend. Bommelaar Jef Schaap (67) werd – tot zijn grote verrassing – in alle vroegte achter zijn ochtendkrant weggeplukt en naar de Sint-Maartenskerk gebracht. Daar werden hem, onder toezien oog van een groot aantal vrienden en bekenden, de versierselen opgespeld die horen bij zijn Koninklijke onderscheiding. Onder valse voorwendselen spraken we het feestvarken aan de vooravond van zijn surprise-party, nieuwsgierig naar de verdiensten die ten grondslag liggen aan Hare Majesteits beslissing. Wat bracht hem ertoe om Indonesische nierpatiënten voor de rest van hun leven te voorzien van noodzakelijke medicijnen? Hoe zwaar is het om verantwoordelijk te zijn voor leven of dood van een zestal mensen? En hoe kun je jarenlange continuïteit van de verstrekkingen garanderen? Hij kiest zijn woorden zorgvuldig -wat je van een Neerlandicus en gepensioneerd docent kunt verwachten- en begint bij het begin. „Op jonge leeftijd raakte ik in de ban van de exotische voormalige Nederlandse kolonie. Een verre oom was er missionaris. Dat prikkelde mijn fantasie. In verband met mijn studie las ik bergen Nederlands-Indische literatuur. En in 1983 zag ik het land van mijn dromen voor het eerst. De geur, de kleur, het licht, de cultuur, de mensen. Ik was meteen verkocht.” Vanaf die tijd zit Indonesië hem in het bloed. Hij bezocht de gordel van smaragd zo vaak hij kon, kreeg er veel vrienden en leerde Bahasa. In 1997, tijdens een bezoek aan Jogjakarta, ontmoette hij Romo Mangunwijaya,

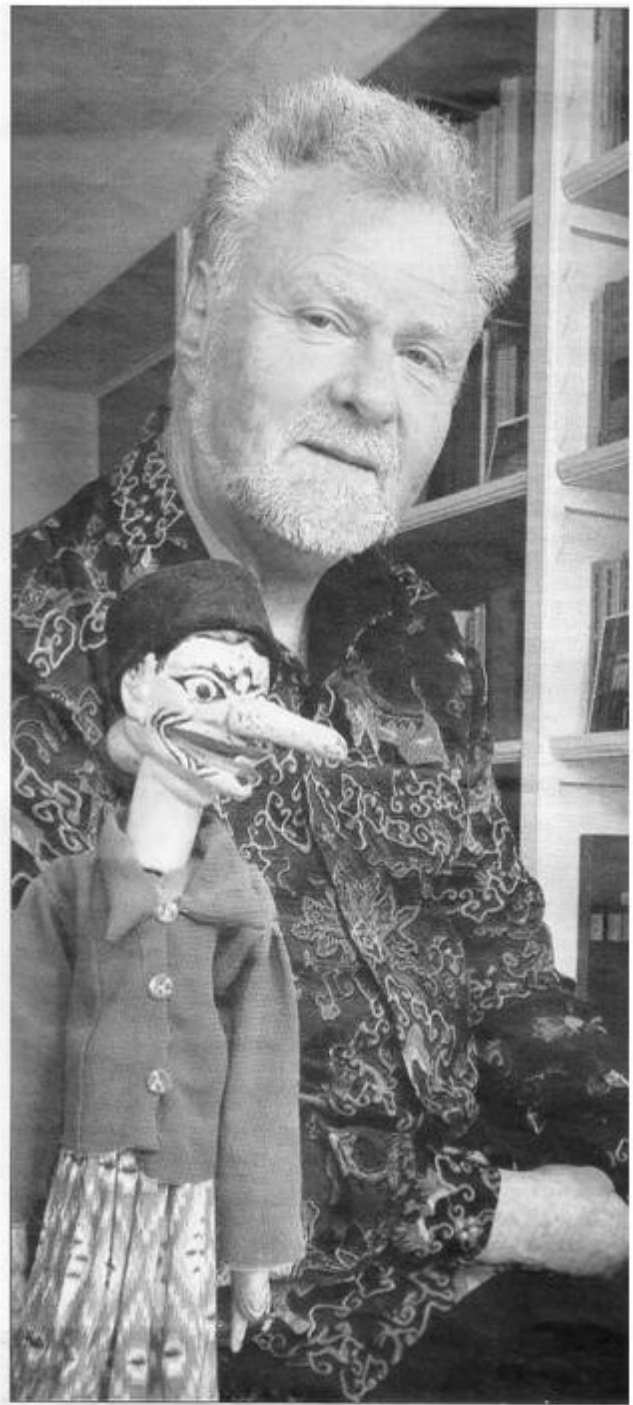
Jef Schaap

- Geboren in 1943 in Den Haag, vader van 2 zoons uit eerder huwelijk.
- Deelt sinds 2,5 jaar lief en leed met vriendin Els Standaert.
- Werkte 38 jaar als docent Nederlands in Veghel. Sinds 2004 gepensioneerd.
- Begon in 1999 met hulp aan transplantatiepatiënten in Indonesië.
- Bestuurt nu stichting Burung Manyar, die zes Javaanse patiënten in leven houdt.
- Kreeg gisteren een Koninklijke onderscheiding voor zijn inzet, ook op andere terreinen.

ya, auteur van de literaire bestseller *De Weervogels* (Burung-burung Manyar). „Het boek gaat deels over sociale wan-toestanden in zijn land. Daarover hebben we samen veel gesproken. Uit die gesprekken kwam het schrijnende tekort aan betaalbare medicijnen naar voren. Hij vertelde me over Ary Krisnawati, een vrouw van 21, die na een niertransplantatie dagelijks medicijnen nodig heeft om afstoting tegen te gaan. Het land heeft geen zorgverzekeringen zoals wij. Medicijnen en controles zijn voor de meesten onbetaalbaar. Ook voor Ary.” Teruggekomen in Nederland, liet het verhaal Schaap niet meer los. Hij reisde kort daarop opnieuw naar Java, dit keer met een restvoorraad pillen voor Ary in zijn koffer. Zijn besluit stond vast. Hij wilde structurele hulp bieden aan de onfortuinlijke Javaanse. Dat leidde tot de oprichting van een kleinschalig hulpproject in stichtingsvorm. Het project kreeg de naam Burung Manyar, weervogel. „Deels als verwijzing naar de gesprekken met de schrijver waarmee alles begon, deels omdat weervogels bekend staan als zorgzame dieren”, licht de Zaltbomme-

De hulp aan Indonesische nierpatiënten, muziek en taal beheersen het leven van de gepensioneerde leraar Nederlands Jef Schaap.

foto Cor de Kock

laar toe. Nu, ruim 10 jaar later, heeft de stichting ongeveer 40 donateurs, merendeels vrienden en bekenden, en worden zes transplantatiepatiënten op de been gehouden met bijeengesprokkelde financiële middelen. „Continuïteit is in ons geval van het grootste belang”, weet Schaap. „Je kunt geen patiënten adopteren en een jaar later zeggen 'nu is het geld op'.”

Daarom bouwt Burung Manyar een fonds op om de toekomst van haar beschermelingen veilig te stellen. De initiatiefnemer hecht ook waarde aan emotionele steun aan zijn protégés. Er is veel e-mailcontact en als het even kan, bezoekt hij ze om hen een hart onder de riem te steken.

Vriendin Els Standaert, met wie hij sinds enkele jaren lief en leed deelt, is medebestuurder en vergezelt hem daarbij. Zijn belangrijkste drijfveer formuleert hij kort en bondig. „Ik vind het noodzakelijk iets te doen waardoor mijn bestaan straks niet voor niets is geweest.” Naast het vele werk dat Jef Schaap verziet voor zijn hulpstichting, bewijst hij de samenleving

'Ik wil iets doen waardoor mijn bestaan straks niet voor niets is geweest.'

meer diensten waarvoor hij gisteren is onderscheiden. Eén daarvan is zijn inzet voor de Muziekring Bommelerwaard en Omstreken, onder meer organisator van een jaarlijkse serie orgelconcerten. Hij is sinds twee jaar secretaris en doet een belangrijk deel van de pr. Een andere tak van zijn vrijwilligerswerk is het digitaliseren van zeldzame antieke bijbels. Schaap: „Het betreft laatmiddeleeuwse tot vroeg 17e-eeuwse exemplaren, waarvan er nog maar één of twee over zijn. Lettertje voor lettertje typen we over om het cultuurbezit veilig te stellen. Mattheüs, Hooglied, Exodus.

Prachtig. Ik kan het – dankzij mijn studie – lezen en houd van die oude taal.”

Meer over het hulpverleningsproject op www.burungmanyar.nl